

Arkivrapport 20210101 - 20210323

Första spadtaget oktober 1931. Fotograf: Knut Kjellman. Från Gamla Krokslättspojars arkiv som förvaras hos Föreningsarkivet. Glasplåten finns i Mölndals Hembygdsförenings arkiv.

Berättelsen om Krokslätt Folkets Hus

Krokslätt i norra Mölndal har många företag och mycket industri, men också ett aktivt föreningsliv. Innan Folkets och Bio Möllan hus byggdes i Mölndals centrum, hade Krokslätt sitt eget Folkets hus med bio. Föreningsarkivet bevarar dess arkiv där man får lära sig om dess kämpiga historia.

Redan från 1890-talet fanns det en samlingslokal för föreningar på Vävaregatan i Krokslätt (numera Gustavsbergsgatan 8). Denna ägdes dock av Claes Johansson & Co Wäfveri AB och det var inte självklart att fackliga och politiska organisationer kunde nyttja lokalen.

Efter första världskriget blev underhållet alltmer bristfälligt och husen i området började förfalla. En kommitté, led av Zander Johansson, bildades och, på ett sammanträde som hölls den 21 januari 1924, diskuterades möjligheten att bygga ett Folkets Hus i Krokslätt. Flera organisationer och individer engagerade sig och den 4:e november 1924 bildades Föreningen Krokslätt Folkets Hus i Mölndal u.p.a. (utan personligt ansvar).

Vid föreningens bildande tecknade sig 23 individer (samtliga män) för andelar. Organisationer som också tecknade sig var Textilarbetareförbundets Avdelningar 12 och 32, Jästbolagets Fackförening och Kommunistiska ungdomsklubben. Till ordföranden valdes Gerhard Olsson.

Första uppgiften var att skaffa in ekonomiska medel och föreningen anordnade basarer, teaterföreställningar och danser. Danserna hölls invid Krokslätt FF:s fotbollsplan och i mässhallarna i Göteborg. Andelar såldes till en kostnad av 10 kronor styck. Det var mycket pengar för arbetare vid denna tid. Därför upprättades ett system med delbetalningar på 1 krona åt gången och andelen gavs ut när personen avlagt hela summan. 1931 var ett viktigt år. Föreningen hade nu hade 103 enskilda medlemmar och 23 organisationer. Detta sammanföll med att Textilarbetareförbundets förhandlingar för bättre löneavtal misslyckats och fackföreningsmedlemmar. Facket fick då problem med att disponera lämpliga samlingslokaler, då allt ägdes av Mölnlycke Väfveri AB. På ett extra möte i november beslöt föreningen att omedelbart påbörja byggandet av en lokal.

Huset var budgeterat till att kosta 100 000 kronor. För att ha råd med detta behövde Föreningen låna upp 90 000 kronor. Man insåg dock att man snabbt behövde ordna en ny inkomstkälla för att kunna återbetala långivaren och tog beslutet att inkludera en biograf i konceptet. Denna skulle förhoppningsvis kunna generera vinst. Som stöd i arbetet använde man vännerna i Sävedalens Folkets Husförening.

Byggnaden var färdig i mars 1932 och stod vid Dalhemsgatan 10. Biografen fick dock en tuff start. Orsaken var att filmuthyrarna inte välkomnade nykomlingen i Mölndal där det redan fanns en biograf (Röda Kvarn på Kvarnbygatan 1). Trots de tidiga förlusterna, kämpade föreningen på och satsade på att modernisera biografen med bättre inredning och teknisk utrustning. Satsningen gjordes med stöd från Textilfacket, Mölndals stad och Mölnlycke Väfveri AB. 1944 fick biografen förstahandskontrakt för visning av filmer från Fox Studios och MGM i Mölndal. Efter detta, steg biografens omsättning år för år fram till 1948. Då bröts trenden när nöjesskatten tvingade fram höjda biljettpriser och antalet besökare sjönk.

Därefter åkte föreningen på flera bakslag. Textilbranschens lågkonjunktur under tidigt 1950-tal och TV:s inträdande på marknaden, gjorde biografen olönsam och den lades ner 1962. Det konstaterades att situationen blivit ohållbar. Huset var i trängande behov av kostsam renovering och samtliga lokaler hyrdes ut till fasta hyresgäster. Föreningar kunde dock fortfarande hålla evenemang i det nya stora Folkets hus i Mölndals centrum. Detta invigdes några veckor efter Biografen Möllan år 1959.

1964 såldes Folkets Hus Krokslätt till Alice Höglund från Kullavik och efter att alla lån var återbetalade, fick andelsägarna 40 kr per andel. Huset blev till en lagerlokal men byggnaden revs november 1987 och nu ligger där lägenheter.

Vid pennan

Arif Naqvi, Föreningsarkivet i Sydvästra Götaland

Sådant har skett ... i urval

Leveranser

	Datum	Kommun	Status
1) Källered Lindome NTO Scoutkår	2021-01-23	Mölnadal	Nedlagd/Tidigare
2) Mölndals Dragspelsklubb	2021-01-26	Mölnadal	Nedlagd/Tidigare
3) Mölndals Rotaryklubb	2021-02-01	Mölnadal	Aktiv/Tidigare
4) Childrens International Summer Villages (CISV) Mölnadal	2021-02-01	Mölnadal	Aktiv/Tidigare
5) Mölndals Ridklubb	2021-02-01	Mölnadal	Aktiv/Tidigare
6) CISV Borås	2021-02-01	Borås	Nedlagd/Ny ¹
7) Röde Holme Bryggförening	2021-02-01	Kungsbacka	Okänt/Ny
8) SPF Seniorerna Vintergäcken	2021-02-05	Härryda	Aktiv/Tidigare

Leveranser på gång

• Knippla Samhällsförening	Öckerö	Ny
• Jonserefs Hembygdsförening	Partille	Ny
• Västra Roddförbundet	Distrikt	Tidigare
• SEKO (fanleverans)	Distrikt	Tidigare
• Nimbuskyrkan	Öckerö	Tidigare
• Betelförsamlingen på Hönö	Öckerö	Ny
• Mölndals Hembygdsförening	Mölnadal	Tidigare
• Mölndals Kristna Socialdemokrater (Tro och Liv)	Mölnadal	Tidigare
• Gränslös Teater	Mölnadal	Tidigare
• Konstkollektivet i Mölnadal	Mölnadal	Ny
• Moderaterna i Mölnadal	Mölnadal	Tidigare
• Balltorps IF	Mölnadal	Nya
• Friluftsförbundet Partille	Partille	Tidigare
• Svenska Spaniel och Retrieverklubben Västra	Distrikt	Ny
• Socialdemokrater för tro och solidaritet	Kungälv	Tidigare
• Delbancos Byggnadsfond i Mölnadal	Mölnadal	Ny
• Surte Swingers (Obs. Dansförening)	Ale	Ny
• Samfällighetsförening från Kungälv	Kungälv	Ny
• Kungälvs Demensförening	Kungälv	Tidigare
• Helga Andreassons personarkiv ²	Mölnadal	Tidigare
• Seniorföreningen SPF Kvarnhjulet	Mölnadal	Tidigare
• Nols Folkets Husförening	Ale	Ny
• Equmeniakyrkan Bohus-Björkö	Öckerö	Ny
• Dan Kristensson Personarkiv	Göteborg	Ny
• Mitt Tak	Härryda	Ny

Förteckningsarbete

1) Hermansby Hemträdgårdsförening	Kungälv	Pågår	
2) Landvetter Tennisklubb 1974	Härryda	Pågår	
3) Partille folkdanslag	Partille		Pågår

Mölnadal 2021-03-23

Jonas Andersson, Arkivchef

¹ Skall levereras vidare.

² Sjuksköterska som arbetade för Svenska Kyrkans Mission i Sydafrika. Personarkiv hos oss.